

انواع بازار های مالی

- ۱ - Stock Market بورس اوراق بهادار
- ۲ - Bond Market بورس اوراق قرضه
- ۳ - Commodity Market بورس کالا
- ۴ - Foreign Exchang Market فارکس

بورس اوراق بهادار

کلمه ای فرانسوی است که معنای آن در زبان فرانسوی کیف پول می باشد.

(Bourse) بورس، نهاد سازمان یافته ای است

که از جمله نهادهای عمده و اساسی در بازار سرمایه محسوب می شود

و در کنار سایر موسسات و سازمانها، وظایف چندگانه ای را برعهده دارد.

کارکردهای اساسی بورس مدیریت انتقال ریسک و توزیع آن، شفافیت اطلاعات، کشف قیمت، ایجاد بازار رقابتی و همچنین یکی از کارکردهای مهم آن جمع آوری سرمایه ها و پس اندازهای کوچک برای تامین

سرمایه مورد نیاز فعالیتهای اقتصادی است.

تاریخچه تاسیس اولین بورس به اواخر قرن چهارده و اوایل قرن پانزده در کشور هلند بر می گردد. اما بورس به صورت مدون از دو قرن پیش شروع به فعالیت کرده است در حال حاضر با پیشرفت تکنولوژی و استفاده از ابزارهای الکترونیکی بیشتر معاملات در بورس از طریق رایانه صورت می گیرد.

بورس زیر نظر نهاد واحد نظارتی که معمولاً سیاست های آن توسط بالاترین مراجع ذیربط دولتی در هر کشور اعمال می گردد که با حضور و مشارکت فعال بخش خصوصی ایجاد می شود و اتاق پایاپای که تضمین و تسویه قراردادها را بر عهده دارد از جمله مهم ترین بخش های آن محسوب می شود. فعالیت می کند. علاوه بر آن واحد نظارت داخلی (در داخل بورس) هیات بازرسی و داوری ارکان اصلی ساختار بورس را تشکیل می دهند.

بازار بورس چیست؟

بازار بورس مکانی است که در آن سهام شرکتهای گوناگون تولیدی خدماتی و سرمایه گذاری داد و ستد میشود. مردم به بازار بورس بازاری سهام هم می گویند. اما نام رسمی و قانونی آن "بورس اوراق بهادار" می باشد که منظور از اوراق بهادار همان برگه های سهام شرکتهاست.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

به مکانی که در آن عمل داد و ستد انجام می گیرد "تالار معاملات بورس" گفته می شود. بازار بورس چه منافعی برای جامعه دارد؟ کنترل نقدینگی در جامعه. بازار بورس یک فرصت سرمایه گذاری مطلوب برای سرمایه گذاران با سرمایه هایاندک ایجاد می کند و زمینه توزیع عادلانه ثروت را مهیا می کند.

KaffeKetab.ir

مزیت های کلان بازار بورس برای جامعه:

رشد تولید ناخالص ملی و مهار تورم
استفاده از پس اندازهای خرد و کوچک مردم
هدایت سرمایه های سرگردان
کمک به رشد صنعتی شدن کشور
وظیفه کارگزاری ها چیست؟
از دیگر سوالات و پرسشهایی که مردم معمولی جامعه از فعالان بازاری پرسند این است که چرا باید به کارگزاریها مراجعه کنیم؟
آیا میتوانیم خودمان مستقیماً به تالار بورس برویم و سهام خریداری کنیم؟

کارگزاری ها وکیل و نماینده تام الاختیار برای خرید و فروش سهام هستند و بدون واسطه آنها هیچ کس نمی تواند در تالار بورس خرید و فروش کند.

حضور مردم در تالار بورس الزامی نیست بلکه آنها جهت مشاهده تابلوی قیمت های تالار بورس و مشورت کردن با سایر سهامداران و دلگرمی دادن به یکدیگر در هنگام افت قیمت ها در تالار معاملات بورس حضور می یابند.

اما حضور در دفتر کارگزاری الزامی است و باید شخصا با به همراه داشتن شناسنامه و یک برگه فتوکپی شناسنامه و کارت ملی جهت خرید سهام شرکت دلخواه خود به کارگزاری مورد نظر مراجعه نموده و فرم مخصوص دستور خرید سهام را تکمیل نمود تا کد عملیاتی صادر شود و در مراجعات بعدی با ارایه کد کارهایمان سریع تر انجام شود. (البته امروزه از طریق اینترنت هم می توان این کار را انجام داد)

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

سهام چیست؟

هر شرکت سهامی به قسمت هایی مساوی تقسیم می شود که به هر یک از این قسمت ها یک سهم گفته می شود و معمولاً قیمت اسمی سهم در ایران ۱۰۰۰ ریال است. اگر بخواهیم سهام را براساس حقوق دارنده سهم طبقه بندی کنیم دو نوع سهم داریم:

KaffeKetab.ir

سهام عادی

سهام ممتاز

سهامداران عادی که در واقع مالکان اصلی شرکت هستند دارای حقوق و مزایایی می باشند که عبارتند از:

(EPS) حق دریافت سود سهام

حق رای دادن در مجمع عمومی عادی و فوق العاده

حق تقدم در خرید سهام جدید

حق باقیمانده دارایی پس از انحلال شرکت

حق اطلاع از فعالیت های شرکت

دارندگان سهام ممتاز علاوه بر مزایای فوق الذکر در هنگام انحلال شرکت نسبت به دارندگان سهام عادی در دریافت ارزش اسمی سهام خود اولویت دارند.

چه سهامی بخریم؟

باید سهام مورد نظر را پس از مشورت با افراد مورد اعتماد و با مطالعه و تحلیل انتخاب کرد. سرمایه گذاران در بازار سهام علاقمندند به یکی از سه شکل زیر سرمایه گذاری کنند: سرمایه گذاری کوتاه مدت یعنی سهام خاصی را می خردند و پس از ۳ الی ۴ ماه می فروشند. سرمایه گذاری میان مدت که سهام خود را به مدت یکسال نگه می دارند و بعد تصمیم می گیرند که کدام را بفروشند و کدام را نگه دارند.

سرمایه گذاران بلند مدت که بیش از یکسال سهام خود را نگه می دارند.

البته گروهی هم هستند که هر هفته سهام قبلی را می فروشند و سهام جدیدی می خردند که اصطلاحاً به نوسان گیر مشهورند. بازار سرمایه یکی از ارکان مهم اقتصاد در جامعه است که از آن به عنوان دماسنج اقتصاد یاد می شود. شما تا به حال تا چه حد با این بازار آشنایی داشتید؟ آیا در این بازار سرمایه گذاری کرده اید؟

ما برای اینکه شما را بیشتر با این بازار آشنا کنیم شماری از اصطلاحات رایج و واژه های مصطلح در بورس را برای شما گردآوری کرده ایم:

سهام

نشان دهنده مالکیت یک فرد (حقیقی یا حقوقی) در یک شرکت می باشد.

بازار اولیه

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

دارایی هایی که برای اولین بار توسط شرکت ها یا دولت عرضه می شوند در این بازار پذیره نویسی میشوند. در واقع پذیره نویسی سهام و افزایش سرمایه توسط شرکت ها فعالیت در بازار اولیه است.

KaffeKetab.ir

دارایی هایی که ابتدا در بازار اولیه مورد معامله قرار گرفته است در بازار ثانویه مورد معامله مجدد قرار می گیرد که این فعالیت عمدتاً در بورس اوراق بهادار صورت می گیرد.

نکته: توجه کنید که بازار بورس بازار ثانویه است، یعنی در بورس اوراق بهادار شرکتی تاسیس نمی شود و فقط سهام شرکت های پذیرفته شده (که قبلاً تاسیس شده اند) مورد معامله قرار می گیرند. به همین دلیل بازار بورس، بازار ثانویه است.

بازار ثانویه

شرکت سهامی خاص

شرکتی است که سهام آن در اختیار عده محدودی است.

شرکت سهامی عام

شرکتی است که خرید سهام آن برای عموم آزاد است. شرکت های حاضر در بورس باید حتماً سهامی عام باشند.

قیمت اسمی

قیمت اولیه سهم در بازار اولیه است که در حال حاضر در بورس تهران قیمت اسمی سهام ۱۰۰ تومان می باشد. این قیمت فقط قیمت اسمی سهم می باشد، یعنی شرکت در روز نخست قیمت هر سهم خود را ۱۰۰ تومان تعیین کرده است و سهامداران این مبلغ را برای خرید هر سهم شرکت پرداخته اند.

سرمایه گذاری

سرمایه گذاری یعنی صرف نظر کردن از مصرف در زمان حال به امید مصرف بیشتر در آینده. سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار به معنای خرید سهام معمولاً با دو دیدگاه انجام می شود. بهره بردن از افزایش قیمت آن و یا سرمایه گذاری برای بهره بردن از سود سالیانه سهم

دیدگاه های سرمایه گذاری

بر این اساس دیدگاه های سرمایه گذاری به ۳ دسته تقسیم می شوند: کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت معمولاً به سرمایه گذاری با دید ۳ تا ۴ ماه کوتاه مدت گفته می شود و به سرمایه گذاری با دید ۳ ماهه الی یکسال میان مدت و به سرمایه گذاری با دید بیش از یکسال معمولاً بلند مدت گفته می شود.

پرتفوی

عبارتست از سبد سهامی که برای کاهش ریسک سرمایه گذاری تهیه می شود.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

کارگزار

بنگاه های معاملاتی هستند که خرید و فروش سهام توسط آنها صورت می گیرد. در این معاملات ، کارگزار وکیل تام الاختیار فروشنده و خریدار هستند.

KaffeKetab.ir

سال مالی

عبارتست از یک سال که ابتدای آن شروع فعالیت مالی و انتهای آن پایان فعالیت مالی است. در پایان هر دوره مالی هیات مدیره موظف به ارائه گزارش عملکرد خود در دوره گذشته و طرح های آتی خود می باشند. سهامداران برای محاسبه سود و زیان یک شرکت دوره خاص را انتخاب می کنند که در پایان آن دوره هیات مدیره موظف به گزارش دادن عملکرد خود در آن دوره و طرح های خود در دوره آتی می باشد. این دوره هر زمانی بر اساس موافقت اکثر سهامداران می تواند باشد.

ولی آنچه در کشور ما و در بورس ما مرسوم است یک سال کامل است که به آن سال مالی گفته می شود. در برخی از شرکت ها در سایر بورس های جهان دیده شده است که از فصل مالی و یا شش ماه مالی نیز استفاده شده است. ایام مالی طولانی تر باعث تعدیلات بیشتر در سود های اعلامی در ابتدای دوره توسط شرکت ها می شود. و هیچ تاثیر خاصی (در بازار کارا) بر روند قیمت شرکت ندارد.

شاخص ها

اعدادی که وضعیت بازار را طی دوره های قبل و جاری نشان می دهد. برای سرمایه گذاری در هر بورسی باید قبل از ورود وضعیت آن بررسی شود و روند سوددهی آن در سال های قبل بررسی شود برای این بررسی شاخص های مختلفی وجود دارد که به هر کدام جداگانه می پردازیم.

شاخص کل

عددی است که نشان دهنده بازدهی بازار است و تغییر آن به منفی یا مثبت نشان دهنده تغییر مثبت یا منفی کل بازار است. برای محاسبه بازدهی بازار مثلاً طی ماه گذشته می توان درصد رشد شاخص را از ابتدا تا انتهای ماه در نظر گرفت.

KaffeKetab.ir

شاخص مالی

عبارت است از روند بازدهی شرکت های سرمایه گذاری

شاخص صنعتی

عبارت است از بازدهی شرکت های غیر سرمایه گذاری یعنی شاخص کل منهای شاخص مالی

شاخص ۵۰ شرکت فعال تر

بورس هر چند وقت یکبار (معمولاً بصورت فصلی) بر اساس وضعیت معامله شرکت ها و نقدشوندگی آنها ۵۰ شرکت فعالتر یا برتر را اعلام می کند این شاخص روند رشد آنها را بازگو می کند.

شاخص بازده نقدی

عبارت است از بازدهی شرکت ها به جهت بازده سود خالص

شاخص بازده نقدی و قیمت

عبارت است از بازدهی شرکت ها به جهت بازده سود خالص و قیمت

(EPS) سود پیش بینی شده

عبارت است از سود عایدی شرکت به ازای هر سهم که توسط شرکت پیش بینی می گردد. سود پیش بینی شده در قیمت هر سهم تاثیر مستقیم دارد.

تعدیل سود

تعدیل منفی نامیده می شود EPS. تعدیل مثبت و کاهش EPS طی دوره را تعدیل گویند. رشد EPS تغییرات

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

توقف نماد

انجام هرگونه تغییر در اساسنامه شرکت همانند محل شرکت ، آدرس شرکت ، میزان سرمایه و سایر موارد مشابه تنها در صورتی ممکن است که نماد معاملاتی شرکت بسته شود. یعنی معامله بر روی سهام شرکت طی مدت فوق الذکر صورت نمی گیرد و بعد از انجام امور یاد شده، سهام با قیمتی جدید وارد تابلو خواهد هم از جمله مواردی است که بسته شدن نماد را در پی دارد. ضمناً در روز اول باز شدن EPS شد. تعدیل نماد، سهام از قانون حجم مینا پیروی نمی کند و سقف و کف قیمتی نخواهد داشت.

مجمع سالیانه

گردهمایی مدیران و سهامداران شرکت ها که برای ارائه وضعیت شرکت و تعیین سود حداکثر ۴ ماه پس از پایان سال مالی شرکت تشکیل می گردد. در این مجمع ، معمولاً مدیرعامل شرکت به نمایندگی از هیاتمدیره گزارش خود را به سهامداران ارائه می کند و سهامداران در مورد نحوه تقسیم سود و میزان آن نظرات خود را بیان می کنند.

(DPS) سود تقسیمی

بخشی DPS عبارتست از سود پس از کسر مالیات به ازاء هر سهم که توسط شرکت پرداخت می شود. چون می باشد. البته EPS می باشد که سهامداران در مورد تقسیم آن نظر می دهند معمولاً کمتر از EPS از EPS بیشتر از DPS برابر می باشد. در بعضی موارد خاص نیز DPS و EPS چنانچه تمام سود تقسیم شود است که این مبلغ اضافی معمولاً از محل سود انباشته سال های قبل تامین می شود.

البته این وضعیت اکثراً نشان دهنده بی برنامه بودن شرکت می باشد چون سود انباشته همان سود سال های گذشته است که توزیع نشده است و معمولاً جهت انجام برنامه ای خاص در شرکت باقی مانده است و توزیع آن در سال های بعد نشانه خوبی نیست. اندوخته باشد، میزان اختلاف به حساب اندوخته منظور می شود. این اندوخته می تواند EPS کمتر از DPS چنانچه اندوخته قانونی یا اندوخته عادی باشد.

اندوخته قانونی

سهمی از سود که طبق قانون باید در شرکت باقی بماند. طبق قانون شرکت ها موظفند هر دوره ۱۰ درصد از سود خود را اندوخته کنند تا زمانی که جمع مبالغ اندوخته به ۵ درصد سرمایه برسد که پس از آن نیازی به انباشت سود نیست. شرکت ها می توانند در افزایش سرمایه از اندوخته قانونی استفاده کنند. چون شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار غالباً در حال توسعه می باشند و پیوسته افزایش سرمایه می دهند در اغلب موارد اندوخته قانونی به حداکثر خود نمی رسد.

افزایش سرمایه

تجهیز منابع مالی از طریق آورده سهامداران یا سود انباشته و منابع اندوخته شده شرکت افزایش سرمایه نام دارد.

افزایش سرمایه از محل اندوخته

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

افزایش سرمایه از محل اندوخته های شرکت و بدون پرداخت پول می باشد. هیات مدیره می تواند قسمتی از سود را اندوخته کند و سپس افزایش سرمایه از محل اندوخته را انجام دهد. در این روش چون سهامدار پولی پرداخت نمی کند به آن افزایش سرمایه بصورت جایزه می گویند.

افزایش سرمایه از محل آورده

افزایش سرمایه ای است که از محل دریافت قیمت اسمی سهام به ازای هر سهم از سهامدار صورت می گیرد.

حق تقدم

فرمی است که بعد از اعمال افزایش سرمایه برای سهامداران قبلی ارسال می گردد تا در خصوص حق تقدم سهام خود تصمیم گیری نمایند. در این حالت سهامدار مختار است تا قیمت حق تقدم را پرداخت نماید (۱۰۰ تومان به ازای هر سهم جدید) تا صاحب سهام موردنظر گردد. همچنین دارنده حق تقدم می تواند حق تقدم خود را در بازار بفروشد و چنانچه هیچ کاری در مورد حق تقدم خود انجام ندهد شرکت اقدام به فروش حق تقدم در بازار نموده و مبلغ آن را به حساب فرد واریز می کند.

قیمت حق تقدم معمولاً بیش از ۱۰۰ تومان کمتر از قیمت سهم در بازار می باشد. علت آن هم این است که دارنده حق تقدم باید ۱۰۰ تومان به ازای هر سهم پرداخت کند تا برگه سهم جدید برای او منتشر شود بعلاوه پس از واریز مبلغ حق تقدم از سوی سهامدار جدید باید حدود ۱ الی ۵ ماه صبر کند تا برگه سهامجدید برای او صادر شود و امکان فروش حق تقدم قبل از تبدیل به برگه سهم وجود ندارد (ریسک نقدینگی) بنابراین قیمت حق تقدم کمی بیشتر از ۱۰۰ تومان کمتر از قیمت سهم است.

برای روشن شدن موضوع یک مثال می زنیم

فرض کنید شرکتی که قیمت سهام آن در بازار ۳۰۰ تومان است اقدام به افزایش سرمایه از محل آورده نقدی می نماید. چنانچه شما سهامدار این شرکت باشید برگه حق تقدم برای شما صادر می شود و شما می توانید به ازای هر سهم جدید که به شما تعلق می گیرد ۱۰۰ تومان پرداخت کنید و در افزایش سرمایه شرکت کنید. ولی اگر تمایلی به شرکت در افزایش سرمایه نداشته باشید می توانید حق تقدم خود را در بورس بفروشید مثلاً به قیمت ۲۷۰ تومان که از این مبلغ ۱۰۰ تومان به شرکت منتقل می شود و مابقی پس از کسر هزینه های قانونی به شما تعلق دارد.

چنانچه به هر دلیل اطلاعی از افزایش سرمایه شرکت نداشته باشید یا اقدامی نکنید شرکت از سوی شما اقدام به فروش حق تقدم می کند و پس از کسر ۱۰۰ تومان به ازای هر سهم جدید مابقی را به حساب شما واریز می کند. حال چنانچه شما تاکنون سهامدار این شرکت نبوده اید و مایل به خرید حق تقدم این شرکت می باشید، می توانید با خرید حق تقدم این سهم به قیمت ۲۷۰ تومان سهامدار این شرکت شوید (البته باید مدتی صبر کنید تا حق تقدم شما به برگه سهم تبدیل شود). از ۲۷۰ تومان پرداخت شده توسط شما مبلغ ۱۰۰ تومان در اختیار شرکت قرار می گیرد تا در افزایش سرمایه مصرف شود و مابقی آن پس از کسر هزینه های قانونی در اختیار سهامدار قبلی شرکت که از حق تقدم خود استفاده نکرده است قرار می گیرد.

افزایش سرمایه از محل صرف سهام

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

افزایش سرمایه ای است که از محل دریافت قیمت بازار سهم به طریق پذیره نویسی از سهامدار جدید صورت می گیرد. منافع سهامدار قدیمی از مابه التفاوت قیمت اسمی و قیمت بازار تامین می شود.

قیمت نهایی

قیمت نهایی سهم که در پایان روز محاسبه می شود میانگینی از قیمت های مورد معامله شده آن روز براساس حجم مینا می باشد.

حد نوسان قیمت سهم و حق تقدم

بر اساس قوانین بورس اوراق بهادار، حداکثر نوسان قیمت یک سهم از مثبت ۴ درصد تا منفی ۴ درصد طی یک روز می تواند باشد و بر همین اساس حداکثر نوسان قیمت حق تقدم یک سهم از مثبت ۸ درصد تا منفی ۸ درصد می تواند باشد. البته در روز باز شدن سهم یا حق تقدم، حد نوسان وجود ندارد.

حجم مینا

حداقل تعداد سهامی است که باید مورد معامله قرار گیرد تا سهم در پایان روز در قیمتی به ثبت برسد. حجم مینا برای کنترل رشد بی رویه قیمت سهام در سال ۱۳۸۲ تصویب شد. بر این اساس و در ابتدای این قانون اساس بر این بود که ۱۵ درصد از کل سهام یک شرکت طی یکسال مورد معامله قرار گیرد (شش ده هزارم (و روزه های کاری سال ۲۵۰ روز فرض شده بود که بر آن اساس حجم مینای روزانه یک سهم ۰۰۰۶ کل سهام شرکت می شد.

اما در سال ۱۳۸۳ نحوه محاسبه تغییر کرد و از ۱۵ درصد به ۲۰ درصد افزایش کل سهام افزایش یافت و حجم مینا به ۰۰۰۸) هشت ده هزارم (بعنوان مثال چنانچه تعداد سهام شرکتی ۲۰۰ میلیون باشد حجم مینای آن ۱۶۰ هزار سهم خواهد بود. حال اگر حداقل ۱۶۰ هزار سهم شرکت معامله شود، قیمت پایانی سهم برابر با میانگین موزون قیمت های معاملات خواهد بود و اگر کمتر از ۱۶۰ هزار سهم معامله شود قیمت پایانی با استفاده از نسبت حجم مینا پوشش داده شده محاسبه می شود. مثلاً اگر میانگین موزون قیمت سهام نسبت به روز قبل ۴۰ تومان افزایش یافته است و میزان سهام معامله شده ۸۰ هزار سهم است، قیمت پایانی (بسته شدن) سهم ۲۰ تومان افزایش خواهد یافت.

عرضه و تقاضا

به درخواست هایی که برای خرید وارد سامانه بورس می شوند تقاضا و به درخواست هایی که برای فروش وارد می شوند عرضه گفته می شود. عرضه و تقاضای یک سهم تعیین کننده قیمت آن است.

P/Eنسبت

ضریب تبدیل عایدات آتی و نمایانگر اقبال بازار نسبت به سهم مورد نظر می باشد. همچنین نشان دهنده سال های باقیمانده تا بازگشت اصل سرمایه نیز می باشد. این نسبت در فضای بازار وجود دارد و درجه مطلوبیت حاصل قیمت سهم به سود آتی آن می باشد.

P/E سهم را بیان می کند

شرکت های سرمایه گذاری

شرکت هایی هستند که در سایر شرکت های بورسی و یا شرکت های غیر بورسی سرمایه گذاری کرده و از محل درآمد سرمایه گذاری های خود به سهامدارانشان سود پرداخت می کنند. چنانچه فردی قصد سرمایه گذاری حرفه ای در بورس را نداشته باشد چندان مقرون به صرفه نیست که تمام شرکت های حاضر در بورس یا صنایع مختلف را بررسی کند. در این حالت خرید سهام شرکت های سرمایه گذاری توصیه می شود.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

مزیت دیگر خرید سهام شرکت های سرمایه گذاری تشکیل سبد سهام است که ریسک سرمایه گذاری را کاهش می دهد. البته طبیعی است که بازده این سهام نیز کمتر است. یک شرکت سرمایه گذاری براساس پرتفوی خود ارزیابی می شود. پرتفوی شرکت های سرمایه گذاری در ایران معمولاً از دو قسمت بورسی و غیربورسی تشکیل شده است.

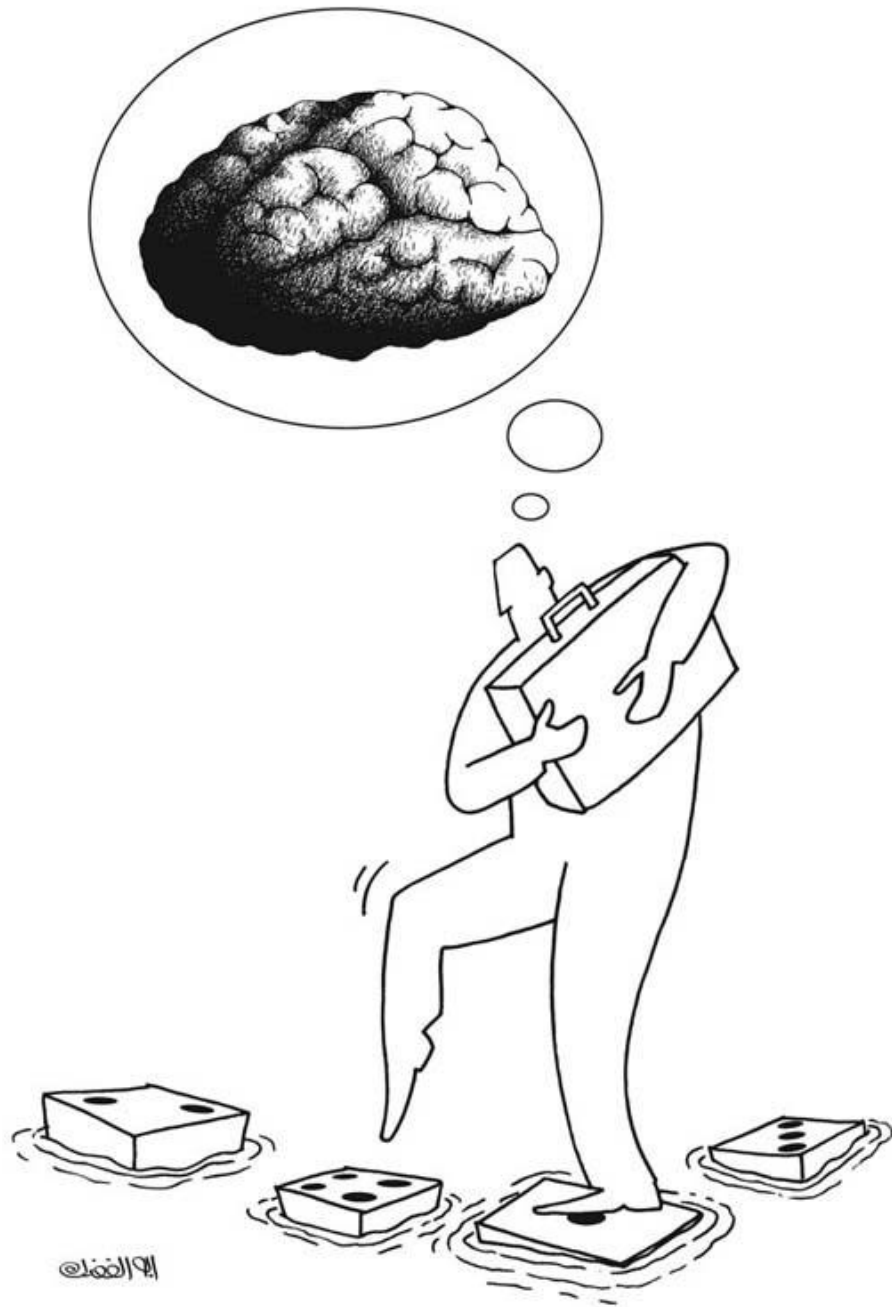
ارزش پرتفوی بورسی یک شرکت سرمایه گذاری

عبارتست از ارزش روز و بازاری سهام شرکت های بورسی تحت تملک یک شرکت سرمایه گذاری. برای محاسبه ارزش پرتفوی بورسی یک شرکت تعداد سهام تحت تملک در قیمت بازار سهم ضرب می شود. در صورتیکه ارزش پرتفوی بورسی بیشتر از ارزش روز بازار سهام مورد نظر باشد نشان دهنده قابلیت رشد قیمت سهام شرکت سرمایه گذاری طی روزهای آتی خواهد بود.

ارزش پرتفوی غیر بورسی یک شرکت سرمایه گذاری یک شرکت سرمایه گذاری ممکن است در زمینه ای غیر از سهام شرکت های بورسی فعالیت کند. در این حالت ارزش آن فعالیت ها و یا سهام آن شرکت هایی که خارج از بورس می باشند را پرتفوی غیربورسی می نامند. رویکرد محافظه کارانه در ارزش گذاری فعالیت های غیر بورسی استفاده از بهای تمام شده سرمایه گذاری می باشد. اما با توجه به وجود تورم بالا در ایران، پس از گذشت چند سال بهای تمام شده از ارزش واقعی سرمایه گذاری فاصله زیادی می گیرد. می باشد.

یعنی برای محاسبه ارزش یک سرمایه گذاری غیربورسی، سود P/E رویکرد دیگر استفاده از نسبت شرکت های مشابه که در بورس فعالیت می کنند ضرب کرد تا ارزش یک سرمایه گذاری P/E آن را در نسبت غیر بورسی بدست آید. در نهایت مجموع ارزش سرمایه گذاری های غیربورسی از جمع ارزش هر یک از سرمایه گذاری ها بدست می آید. شرکت های سرمایه گذاری معمولاً پرتفوی بورسی و غیربورسی خود را به صورت دوره ای از طریق ارائه اطلاعیه به بورس اعلام می کنند.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

شرکت های سرمایه پذیر

شرکت هایی که بتوان سهام آنها را خریداری کرد شرکت های سرمایه پذیر نام دارند. بر طبق این تعریف کلیه شرکت هایی که در بورس سهام قابل معامله دارند شرکت های سرمایه پذیر می باشند.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

سهام مدیریتی

معمولاً اشخاص حقیقی یا حقوقی مالک ۱۶ تا ۵۱ درصد سهام دارای سهام مدیریتی می باشند. شرکت های هلدینگ شرکت هایی که در چند شرکت که در یک زمینه مشترک فعال هستند سرمایه گذاری می کنند. بطور کلی هر شرکتی که سهام مدیریتی یک یا چند شرکت دیگر را در اختیار داشته باشد هلدینگ است. به عنوان مثال شرکت سیمان فارس و خوزستان هلدینگ صنعت سیمان است.

معاملات چرخی

معاملاتی هستند که خریدار و فروشنده دارای یک هویت حقوقی هستند. اینگونه معاملات به جهت بازسازی اتفاق می افتد و در گزارش شفافیت توسط بورس اعلام می گردد.

سهامدار عمده

طبق قانون به شخص حقیقی یا حقوقی که بیش از ۵ درصد سهام یک واحد تجاری را دارا باشد سهامدار عمده می گویند. در ادبیات بورس هنگامی که صحبت از سهامدار عمده است منظور شخص حقیقی یا حقوقی است که مالک بیشترین درصد از سهام یک شرکت می باشد. هنگامی که صحبت از سهامداران عمده است، منظور کلیه اشخاصی است که مالک بیش از ۵ درصد سهام آن واحد می باشند.

سهامدار جزء

طبق قانون به شخص حقیقی یا حقوقی که مالک کمتر از ۵ درصد سهام یک شرکت باشد سهامدار جزء گفته می شود.

هیات مدیره

مجموعه ای بین ۵ تا ۹ نفر که به پیشنهاد سهامداران عمده یک شرکت برای اداره آن معرفی می شوند.

مدیر عامل

خصی که بالاترین سمت را در یک شرکت دارد و می تواند یکی از اعضای هیات مدیره باشد. مدیر عامل مجری تصمیمات هیات مدیره است و معمولاً از سوی سهامدار عمده شرکت پیشنهاد می شود. اطلاعات میان دوره ایشامل اطلاعات تولید و فروش و مسائل مالی شرکت است که در دوره ها و فصول مختلف توسط شرکت ها ارائه می شود.

اوراق قرضه

اوراق قرضه اسنادی است که به موجب آن شرکت انتشار دهنده تعهد می کند مبلغ معینی (بهره سالانه) را در زمانهایی خاص به دارنده آن پرداخت کند و در موعد مقرر (سررسید) اصل مبلغ را باز پرداخت کند.

ویژگی های اوراق قرضه:

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

- ۱- سند بستانکاری : دارنده اوراق به عنوان بستانکار حق دریافت اصل و بهره آن را دارد ولی هیچ مالکیتی در شرکت ندارد.
- ۲- تاریخ سر رسید معین.
- ۳- ارزش اسمی.
- ۴- اولویت : اگر شرکت منتشر کننده اوراق قرضه ورشکست شود و دارندگان اوراق قرضه در رابطه با دریافت اصل و فرع خود بر صاحبان سهام عادی حق تقدم دارند.
- ۵- وثیقه : معمولاً انتشار اوراق قرضه با وثیقه همراه است. (مثلاً زمین و ساختمان شرکت وثیقه اوراق باشد)
- ۶- حق رای : دارندگان اوراق قرضه در تصمیم گیریهای شرکت حق رای ندارند مگر در صورت عدم رعایت شرایط قرار داد قرضه که می توانند بر فعالیت های شرکت اعمال قدرت نمایند.
- ۷- امین دارندگان اوراق قرضه: شخص سوم طرف قرار داد است که به نمایندگی از طرف دارندگان اوراق قرضه بر اجرای تعهدات شرکت نظارت می کند.
- ۸- نرخ بهره: در گذشته اوراق دارای بهره ثابت بوده ولی اکثر اوراق جدید دارای نرخ بهره شناور (متغیر با توجه به نرخ بهره سایر اوراق رایج در بازار) هستند.

نقش امین

وظایف بانک یا سازمان امین عبارتست از:

- الف- امضای تمام اوراق قرضه.
 - ب- گرفتن اصل و فرع وجوه و پرداخت آن به دارنده اوراق
 - ج- دارایی هایی که در گروه اوراق قرضه است در رهن امین قرار می گیرد.
 - د- مطلع نمودن دارندگان اوراق در صورت نقض مفاد قرار داد.
- واحد اندازه گیری قیمت و بهره اوراق قرضه:
- قیمت اوراق قرضه بر مبنای درصد ارزش اسمی آنها بیان می شود. و برای بیان تغییرات قیمت آن از سیستم واحد و یک صدم واحد استفاده می شود.
- برای بیان نرخ بهره اوراق از سیستم اعشاری استفاده می شود.
- اوراق قرضه با نام و بی نام
- در اوراق قرضه با نام، اسم و آدرس صاحب ورقه در دفاتر شرکت انتشار دهنده ثبت می شود و نقل و انتقال آن در صورتی مسیر است که صاحب آنها اسناد و مدرک انتقال را امضا کند.
- اوراق قرضه بی نام معمولاً متعلق به دارنده آن است و مالکیت آن در جایی ثبت نمی شود و تغییر مالکیت آن از طریق دست به دست شدن اوراق است.

اوراق قرضه با نرخ بهره صفر

دارندگان این اوراق پولی بعنوان بهره دریافت نمی کنند و به همین دلیل این نوع اوراق به صورت تنزیلی و به قیمتی کمتر از ارزش اسمی فروخته می شود. این اوراق برای سرمایه گذار و انتشار دهنده جالب است زیرا سرمایه گذار مجبور به سرمایه گذاری مجدد وجه

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

دریافتی خود نیست و شرکت انتشار دهنده نیز تفاوت بین ارزش اسمی و قیمت فروش را به روش خط مستقیم مستهلک می کند و آن را بعنوان هزینه بهره سال (بدون پرداخت بهره) از درآمد مشمول مالیات خود کسر می کند.

درجه بندی ریسک اوراق قرضه

منظور از ریسک اوراق قرضه احتمال عدم توانایی شرکت در پرداخت به موقع بهره یا اصل مبلغ قرضه است. تعیین می شود. این موسسه اوراق را به ده گروه P&S درجه ریسک اوراق قرضه منتشره توسط موسسه است D. و پایین ترین درجه گروه AAA تقسیم می کند.

بالاترین درجه گروه کمترین ریسک را دارد. نرخ بازده تا سر رسید اوراق قرضه ای که در یک گروه قرار AAA اوراق با درجه یا کمتر است به اوراق قرضه بنجل معروفند BB. می گیرد تقریباً یکسان است؛ اوراق قرضه که درجه آنها باشد چون می AA یا AAA انتشار اوراق قرضه برای شرکت زمانی مفید است که اوراق آن دارای درجه تواند هزینه بهره خود را به حداقل برساند.

تامین سرمایه از طریق انتشار اوراق بهادار با بازده ثابت

نرخ بازده سرمایه گذاری شرکت باید بیش از نرخ بهره اوراق قرضه باشد تا مقدار سود هر سهم کاهش نیابد. تامین مالی از طریق اوراق قرضه با بازده ثابت باعث افزایش درجه اهرم مالی خواهد شد. اگر نسبت های مالی نشان دهند که ریسک مالی شرکت تغییر زیادی نکرده ارزش بازار سهام افزایش می یابد و در نتیجه ثروت سهامدار زیاد می شود ولی اگر نسبت های مالی نشان دهد که تامین مالی از طریق انتشار اوراق قرضه باعث افزایش ریسک مالی شرکت شده ارزش سهام شرکت کاهش می یابد.

قرار داد اوراق قرضه

شرایط مندرج در قرار داد را به چهار دسته تقسیم می کنند:

- ۱- شرای عمومی : شامل ویژگی های اصلی اوراق مثل نرخ بهره، تاریخ سر رسید، نحوه پرداخت بهره، نام موسسه امین
- ۲- موارد مربوط به وثیقه : شامل مشخصات دارایی مورد وثیقه و اولویت دارندگان اوراق قرضه.
- ۳- شرایط مربوط به حفظ منافع دارندگان اوراق قرضه : اقداماتی که دارنده و موسسه امین در صورت ورشکستگی جهت دریافت طلب خودانجام می دهند.
- ۴- شرایط باز پرداخت اوراق قرضه : شامل قیمت باز خرید، زودترین و دیرترین زمان باز خرید، ضربتبدیل به سهام عادی در صورت قابل تبدیل بودن.

مزایای اوراق قرضه

- ۱- هزینه خاص سرمایه مربوط به اوراق قرضه از هزینه خاص سرمایه مربوط به سهام ممتاز کمتر است. زیرا الف - هزینه بهره هزینه قابل قبول مالیاتی است. ب - ریسک اوراق قرضه از ریسک سهام ممتاز کمتر است بنابراین نرخ بازده مورد انتظار سرمایه گذار نیز کمتر است.

۲- ارجحیت برومهای کوتاه مدت تجدید شدنی.

۳- قابلیت باز خرید و انتشار اوراق جدید با نرخ بهره کمتر

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

- ۴- نداشتن ادعای مالکیت و حق رای
- ۵- فروش اوراق قرضه نوعی اهرم مالی به وجود می آورد

معایب اوراق قرضه

- ۱- کاهش سود هر سهم در صورتیکه بازدهی بیشتر از هزینه بهره اوراق قرضه به دست نیاید.
- ۲- احتمال ورشکستگی به علت ناتوانی در پرداخت به موقع تعهدات قرضه.
- ۳- ناتوانی در گرفتن وام های دیگر در صورت افزایش ریسک مالی و هزینه سرمایه شرکت.
- ۴- عدم کاربرد تامین مالی از طریق انتشار اوراق قرضه در صورت بالا بودن نرخ بهره.
- ۵- شرایط و قید و بندهای منفی که در قرار داد اوراق قرضه گنجانده می شود مانع بسیاری فعالیت های شرکت است.

بورس کالا

بورس کالا بازاری متشکل و سازمان یافته است که در آن به طور منظم کالا یا کالاهای معینی با روش هایی مشخص مورد معامله قرار می گیرند. معمولاً در این بازار تعداد زیادی از عرضه کنندگان، کالاهای خود را به خریداران عرضه می نمایند.

هرچند از نظر تئوری طبقه بندی های متعددی برای بورس کالا وجود دارد؛ اما با گسترش بازارها، عملاً چندین نوع از نظام های اقتصادی بورس کالا در قالب یک تشکل متمرکز قرار گرفته است. به طور معمول بورس های کالایی را در کنار بورس های اوراق بهادار تعریف می کنند. رسم است که کالاهای خام و فرآوری نشده مانند فلزات، پنبه، گندم، برنج و... در بورس کالا داد و ستد می شوند.

درحال حاضر زمینه های فعالیت بورس کالای ایران عبارتند از:

- کانی های فلزی (کانی های فلزی)
- محصولات شیمیایی و پتروشیمی
- محصولات کشاورزی
- (Future) معاملات آتی

اهداف و مزایای بورس کالا

بی شک از مهمترین اهداف تاسیس بورس کالا ایجاد بازاری قانونمند، شفاف سازی معاملات و قیمتها، حذف واسطه گریهای غیرضروری و مبادله آزاد کالا بین عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان است. حضور مستمر نهادهای نظارتی، تولیدکنندگان، مصرف کنندگان و تجار به همراه حضور کارشناسان و ناظران، بازاری شفاف و عاری از خلل در روند عرضه و تحویل کالا را نوید می دهد. در واقع خریداران و فروشندگان در بورس کالا با خیالی آسوده از خرید و فروش خود، از مزایای مترتب بر قوانین و مقررات حاکم بر بورس برخوردار می شوند.

مهمترین اهداف بورس کالا را می توان به شرح زیر خلاصه نمود:

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

• ایجاد بازاری منسجم ، سازمان یافته و قانونمند برای تسهیل داد و ستد نقدی و آتی کالا ، که در آن قیمت

ها به صورت شفاف و در اثر تقابل آزاد عرضه و تقاضا کشف می شود.

• سامان دهی بازار کالاهای خاص نظیر محصولات فلزی کشاورزی ، انرژی و پتروشیمی از طریق مکانیزم اجرائی ناظر بر تعهدات و منافع طرفین معامله.

• کشف قیمت کالاها براساس تعامل و تقابل عرضه و تقاضا و نیاز بازار.

• حذف واسطه گری و واسطه های غیرضروری در معاملات و خرید و فروش مستقیم بین فروشنده و خریدار.

• کاهش نوسانات محل بازار و امکان انتقال ریسک.

• کاهش ریسک بین فروشنده و خریدار به دلیل اجرای عملیات از طریق اتاق پایاپای.

• امکان انجام معاملات نقدی و آتی کالا با استفاده از ابزارهای مناسب.

• فراهم سازی تسهیلات مالی برای خرید و فروش.

• تحلیل آماری وضعیت بازار و ارائه خدمات مشاوره در پیش بینی نوسانات بازار کالاها به منظور کمک به طرفین معاملات در برنامه ریزی و انجام به موقع تعهداتشان.

• حرکت از یک بازار سنتی به سمت بازار مدرن سرمایه و کالا و تعامل بهتر با بازارهای بین المللی.

• استفاده از مکانیزم فروش سلف در جهت کسب نقدینگی برای بنگاه های تولیدی

• استفاده از مکانیزم معاملات آتی در جهت کاهش ریسک بازار و نیز رونق بخشیدن به بازار کالا و حفظ منافع تولید کنندگان و مصرف کنندگان

به طور کلی ، مراجعه کنندگان به بورس کالا را می توان در دو دسته بندی جداگانه قرار داد:

• دسته اول کسانی هستند که می خواهند از ریسک نوسان کاذب قیمت ها در امان باشند و در واقع بورس های کالا، به عنوان خطریوش شناخته می شوند، مانند تولیدکنندگان کالا، مصرف کنندگان عمده.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

• دسته دوم، بر خلاف گروه اول کسانی هستند که از نوسانات قیمت استفاده کرده و سود خود را حداکثر شناخته می شوند (Speculator). می کنند. در بورس های کالا، این گروه با نام سوداگران

تولیدکنندگان و بازرگانان مواد اولیه

همواره یکی از بزرگترین مشکلات تولید کنندگان در ایران مشکل تهیه مواد اولیه به دلیل عدم شفافیت بازار، نامعلوم بودن روند آتی قیمت محصولات و ناکارآمدی نظام تعیین قیمت و توزیع محصولات بوده است. ایجاد بورس کالا، آهنگ نوید بخشی برای رفع مهمترین بخش از فرآیند عملیات یک واحد تولیدی است.

تولیدکنندگان می توانند با استفاده از ابزارهای داد و ستد در بورس، در برابر نوسانات قیمت ایمن شوند و با خرید و فروش قراردادهای سلف و آتی، ریسک قیمت را پوشش دهند. بازرگانان نیز می توانند با همین روش با اطمینان خاطر بیشتری از قیمت های آتی برای صادرات و واردات محصولات مورد نظرشان تصمیم گیری نمایند.

مصرف کنندگان

صنایعی که مواد عرضه شده در بورس کالا را به عنوان مواد اولیه خود دریافت می نمایند، نقش بسیار مهمی در بازار برعهده دارند. طبیعتاً این صنایع نیز برای برنامه ریزی تولید خود، تمایل دارند از خطرات ناشی از نوسان قیمت ها یمن شوند و با برآوردی مطمئن از قیمت تمام شده، به تولید اقتصادی بپردازند. برای این گروه، بورس کالا مکان مطمئنی برای خرید مواد اولیه، دریافت اطلاعات موثق در مورد روند قیمت ها و در نتیجه تضمین سود شرکت است.

سازمان های ناظر، ارائه کنندگان خدمات جنبی و کارشناسان تحلیل گر بازار:

هر چند این نهادها و افراد به طور مستقیم در مبادلات شرکت نمی کنند، اما وجود آنها در رونق یا امنیت بازار ضروری است. شرکتهای بیمه، بانکها، انبارها، شرکتهای حمل و نقل، اتاق پایاپای و کارشناسان تحلیل گر از جمله ارائه دهندگان این خدمات و تسهیلات هستند.

فارکس (بازار ارز)

که به معنی تبادل ارزهای خارجی فارکس اصطلاحی است برگرفته از دو کلمه ی Foreign Exchange می باشد. که مقداری از این تبادل «تبدیل یک ارز به ارز دیگر است» ساده ترین تعریف برای تبادل ارزهای خارجی برای خرید و فروش کالا و یا خدمات شرکت ها و یا دولت ها، هزینه های سفر و خرید جهانگردان و یا سرمایه گذاری اشخاص یا بنگاه ها در کشور مورد استفاده ارز می باشد. البته بیشتر تبادل های ارزی با هدف کسب سود از تفاضل قیمت خرید و فروش انجام می گیرد.

در بازار تبادل ارز جهان تمامی بانک ها (اعم از تجاری و مرکزی و سرمایه گذاری)، مؤسسات مالی بزرگ، شرکت های چند ملیتی، تاجران، شرکت های بیمه، شرکت های صادرات و واردات، صندوقهای باز نشستگی، سفته بازاها و اشخاص حقیقی در آن ارزهای مختلفی همچون دلار آمریکا، یورو، پوند، ین، فرانک و... را معامله می کنند.

تاریخچه پول و تبدیل پول

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

پیش از پیدایش پول، عمل مبادله بصورت مبادله مستقیم کالا با کالا و خدمات صورت می پذیرفت. در ایران غلات، در تبت بسته چای، در ویرجینیا بسته تنباکو، در حبشه بسته فلفل و نمک، در روسیه پوست سمور و در حوالی مدیترانه گوسفند به عنوان معیارهای سنجش و واحدهای ارزش بحساب می آمدند.

اما بدلیل مشکلاتی نظیر پر حجم بودن یا فاسد شدن به تدریج سکه های فلزی بعنوان معیار ارزش مورد استفاده قرار گرفت. کم کم نقل و انتقال سکه های فلزی نیز مشکل بنظر می رسید و زمینه برای ایجاد پول کاغذی یا اسکناس فراهم گردید. اولین بانک مدرنی که بطور رسمی به انتشار و رواج اسکناس اقدام نمود بانک انگلستان بود.

از نظر علم اقتصاد برای پول سه کارکرد مشخص وجود دارد:

- ۱- بعنوان معیار ارزش
 - ۲- بعنوان وسیله مبادله
 - ۳- بعنوان وسیله ای برای ذخیره ارزش
- از زمانی که اسکناس جای خود را در اقتصاد باز کرد برای مدت زیادی منتشر کنندگان آن معادل ارزش اسمی آن طلا نگهداری می کردند.

این نظام سه رکن اصلی داشت:

- الف) پول رایج کشور نرخ برابری ثابتی به طلا داشت.
- ب) بانک های مرکزی فقط در برابر ورود طلا به کشور و یا خروج آن از کشور مجاز بودند حجم اسکناس منتشره را براساس نرخ برابری ثابتی تغییر دهند.
- ج) ورود و خروج طلا از کشور آزادانه صورت می گرفت و بر این اساس کلیه ارزهای جهان نرخ برابری ثابتی بایکدیگر و با طلا داشتند.

جنگ جهانی اول

وقوع جنگ جهانی اول و رکود بزرگ اقتصادی و نیاز کشورها به اسکناس بیشتر برای تامین منابع مالی جنگ باعث فروپاشی این نظام شد. عرضه و رونق پول کاغذی تورم و بی ثباتی سیاسی و اقتصادی را دنبال داشت. بنابراین نظارت ارزی بین دولت ها را می طلبید. پس از جنگ جهانی دوم دولتها جهت بازسازی اقتصاد کشورشان تصمیم گرفتند تا با ثابت نگهداشتن قیمت ارزها نسبت به دلار آمریکا با آرامش و آسودگی خیال به تحکیم مبادلات تجاری بین خود بپردازند. اما این مورد نیز تا سال ۱۹۷۱ بیشتر دوام نداشت (بدلیل مواجه شدن آمریکا با کسری موازنه تجاری).

پس از آن، بنابر شرایط خاص جهان قرار بر این شد که ارزها آزادانه در قبال یکدیگر مبادله شوند و قیمت یک ارز با توجه به عرضه و تقاضای بازار تعیین شود نه بواسطه سیاست دولت ها. پس از آن، بانک ها که به لحاظ ماهیت بانکی خود همیشه درگیر جریان ارزهای خارجی بودند، به فکر مدیریت منابع ارزی خود افتادند و به همین جهت یک جریان بین بانکی را بوجود آوردند تا بواسطه آن بتوانند ارزی که فکر می کردند در آینده ارزش بیشتری خواهند داشت را تهیه و آنهایی را که فکر می کردند ارزش خود را از دست خواهند داد بواسطه این جریان بفروشند. لذا بخاطر اینکه هر بانکی استراتژی خاص خود را دنبال می کرد،

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

جریانی بنام تبادل ارزهای خارجی ایجاد گردید. کشورها می توانند به طرق مختلف زیر نرخ تبادل ارز خود را مشخص کنند:

- ۱) سیستم نرخ تبادل شناور که در آن ارز، جایگاه خود را در بازار بواسطه توازن یا عدم توازن نیروهای عرضه و تقاضا می یابد.
- ۲) (یک سیستم ثابت نرخ تبادلات که در آن ارزش ارز توسط دولت یا بانک مرکزی مشخص می شود.
- ۳) (سیستمی که ترکیبی از نرخ شناور و نرخ ثابت دولتی است و احتمال دخالت دولت به هدف کنترل نرخ آن ارز نیز به کرات وجود دارد.

نظام شناور ارز

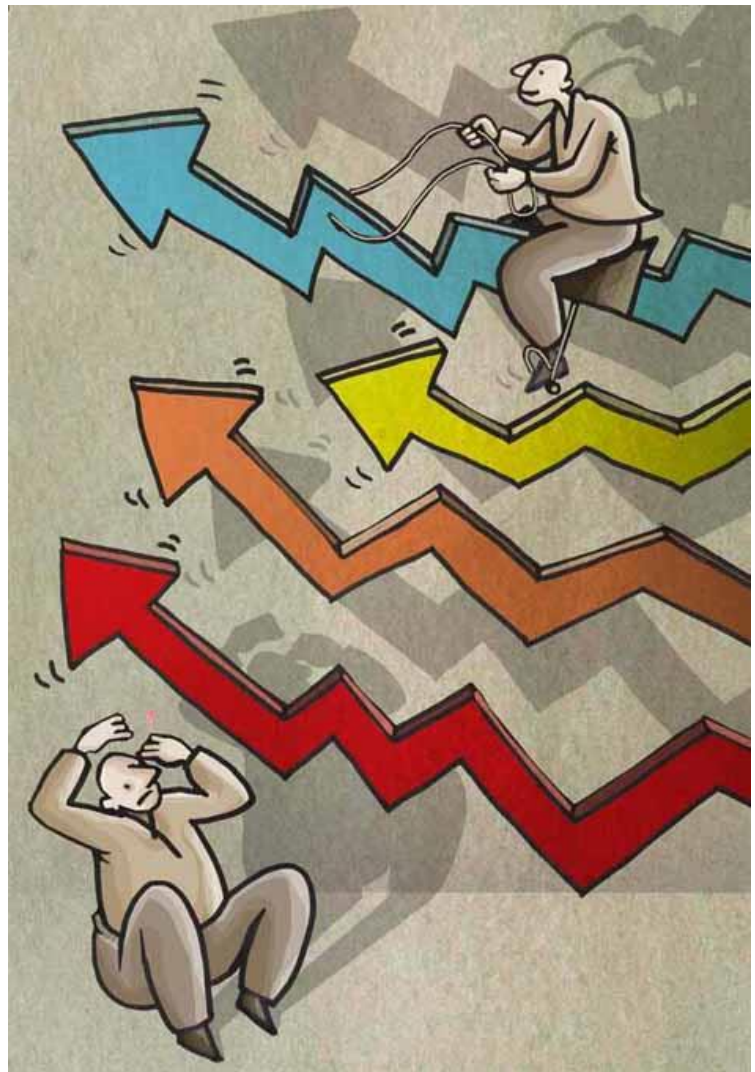
قابل ذکر است در نظام شناور ارز ، عرضه و تقاضا ارز تعیین کننده قیمت آن ارز می باشد. بنابراین افزایش عرضه یا کاهش تقاضا یک ارز در بازار موجب کاهش قیمت و افزایش تقاضا یا کاهش عرضه موجب افزایش قیمت ارز مورد معامله می شود. بانک هایی که قصد آنرا داشته تا برای خدمات دهی به مشتریان حداکثر بهره وری را از شناور بودن نرخ ارزها بدست آورند فعالانه به تجارت با یکدیگر پرداخته و در نتیجه این تحولات یک بازار بین بانکی بسیار بزرگ ایجاد شد طبیعتاً بازاری که ارزش معاملات روزانه اش به بیش از ۵/۳ تریلیون دلار آمریکا می رسد هر نوع سرمایه گذاری در هر بازار دیگری را کوچک جلوه می دهد.

کاهش ارزش پول

وقتی ارزش پول یک کشور در حد متعارفی کاهش پیدا کند صادرات آن افزایش و واردات آن کاهش می یابد. از این طریق کسری موازنه تجاری از بین می رود و به تبع این امر اقتصاد قوی می شود، نرخ بیکاری کاهش یافته و نرخ رشد اقتصادی و فعالیت اقتصادی بالا می رود و از آنجایی که اقتصادهای ملل مختلف در جهت های مختلفی حرکت می کردند، طبیعتاً برخی تعدیلات لازم بود بنابراین محدودیتهای ورود و خروج سرمایه توسط بیشتر کشورها حذف شدند و شرکت کنندگان اصلی بازار ارز برای تعدیل کردن نرخ ارز براساس ارزشهای مورد انتظارشان آزاد گذاشته شدند.

بطور کلی بازار تبادلات ارزی با مفهوم امروز آن از سال ۱۹۷۱ ایجاد گردید. البته در آن زمان معاملات از طریق تلفن یا دورنگار بصورت محدود انجام می گرفت و تنها در اختیار بانک های بزرگ و افراد بسیار ثروتمند بود. اما با پیشرفت وسایل ارتباطی حدوداً از سال ۱۹۹۸ امکان معامله از طریق شبکه اینترنت نیز فراهم گردیده است. البته مزایای فراوان و جذابیت این بازار سبب شده تا در طی مدتی کوتاه این بازار به بزرگترین بازار مالی دنیا تبدیل گردیده و هر روز نیز به تعداد معامله کنندگان آن افزوده شود.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

شاخصهای اقتصادی

شرکتها برای کسب اطلاعات مربوط به اقتصاد کشورهای مختلف از شاخص های اقتصادی آن کشور استفاده می کنند. میزان شاخص های اقتصادی کشورهای مختلف را سازمان هایی مانند اتاق بازرگانی، سازمان ملل، بانک جهانی، صندوق بین المللی پول و سازمان توسعه اقتصادی ارائه می دهند.

مهمترین این شاخص ها عبارتند از:

- تولید ناخالص ملی
- توزیع درآمد
- نرخ ارز
- نرخ تورم
- نرخ بهره بانک ها
- حجم سرمایه گذاری خارجی و داخلی
- مصرف سرانه

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

مکان بازار تبادل ارز

تبادلات این بازار برخلاف بازارهای مالی سنتی که در مکان فیزیکی خاص و قوانین سازمان یافته بخصوص انجام می شوند، در محل مشخصی متمرکز نیست و در حقیقت معاملات بین طرفهای معامله از طریق OTC اینترنت، تلفن و یا شبکه ارتباط بین بانکی صورت می پذیرد. بازار تبادلات ارزی نوعی بازار اصطلاحاً می باشد. این نوع از بازارها مکانی مرکزی و مدیریت سازمان یافته ای ندارند از (Over The Counter) اینرو، بازار فرا بورسی نیز خوانده می شوند (خارج از بورس فروخته شده، بازاری که مکان فیزیکی ندارد)

ویژگی ها بازار تبادل ارز

امکان معامله در تمام طول ۲۴ ساعت شبانه روز
امکان معامله در هر دو جهت بازار (امکان سود در افزایش یا کاهش قیمت)
به منظور افزایش قدرت خرید (Leverage) . استفاده از اعتبار اهرمی
امکان تعیین حد سود و ضرر و انجام معاملات سفارشی در غیاب شما.
هزینه بسیار ناچیز برای انجام معاملات.

نقد شوندگی بسیار بالا(هر لحظه که تصمیم بگیرید می توانید بخرید یا بفروشید)

حداکثر شفافیت و کارایی

دسترسی آسان و سریع

فرصتهای بیشمار معاملاتی

انعطاف پذیری بالا (از نظر زمان حضور در بازار، بکارگیری استراتژی معاملاتی متنوع، تعداد و حجم معاملات و...)

عدم نیاز به پرداخت مالیات، عوارض و یا حتی بهره بابت اعتباراتی که به سرمایه شما داده می شود.

بدون محدودیت جنسی یا فیزیکی بدنی و با شرایط سنی هجده سال به بالا و با حداقل سرمایه.

حداقل درگیری در پیچیدگی های قوانین دولتی.

کمسیون معاملات صفر.

امکان معامله از هر نقطه دنیا.

امنیت و ضمانت.

امکان استفاده رایگان از حساب آزمایشی.

زمان بازار تبادل ارز

بازار بین المللی ارز هر دوشنبه با باز شدن شرقی ترین بانک های دنیا آغاز به کار می کند. این بانک ها شروع به معامله ارز و در نتیجه آن استخراج نرخ برابری ارزها نموده و معامله گران در دیگر نقاط جهان نیز در صورت صمیم به معامله در آن هنگام (که طبیعتاً در آن هنگام خارج از ساعت کاری می باشند) بایستی معاملات خود را براساس این نرخها انجام دهند در ادامه بانک ها و دیگر موسسات مالی کشورهای آسیایی این پروسه را ادامه داده تا این چرخه به بانک های اروپا و ایالات متحده امریکا برسد. البته در هنگام بازگشایی بازار ایالات متحده امریکا، بازارهای آسیایی روز کاری خود را به پایان رسانیده اند.

آموزش بازار مالی و سرمایه گذاری و بورس

این چرخه زمانی، پنج روز هفته بدون یک ثانیه توقف تا جمعه شب ادامه دارد. بعبارتی دیگر بزرگترین بازار معاملاتی دنیا، بیست و چهار ساعته با دسترسی بسیار آسان و انجام معاملات بصورت ساده و سریع در اختیار شما قرار گرفته است. بازار تبادلات ارز خارجی همگام با اینترنت مرز کشورها را پشت سر گذاشته و بسیاری از سرمایه گذاران و علاقه مندان از تمامی کشورها را نیز با خود همراه نموده است. به تعبیری دیگر این بازار همانند خورشید به دور زمین می چرخد

KaffeKetab.ir

شروع و پایان بازار

هر روز کاری، ابتدا در شرقی ترین بازارها (مهمترین مراکز اقیانوسیه و آسیا بترتیب زمان بازگشایی: ولینگتون، سیدنی، توکیو، هنگ کنگ و سنگاپور می باشند) آغاز شده و با گذشت چند ساعت و در حالی که برخی بازارهای مالی آسیا هنوز در حال فعالیت می باشند، فعالیت بانک ها و مراکز مالی در خاورمیانه آغاز شده و در ساعات پایانی بازار توکیو، برخی از بازارهای اروپای شرقی و سپس دیگر مناطق اروپا آغاز به کار می کنند. بهمین ترتیب در میانه ساعات کاری اروپا، تجارت در نیویورک و دیگر مراکز مالی مهم در امریکا آغاز می شود.

سرانجام این چرخه با پایان یافتن ساعت کاری ایالات متحده آمریکا کامل گردیده و مجدداً منطقه آسیا روز دیگر و نیز بدنبال آن فعالیت خود را آغاز می نماید و این پروسه همه روزه (بجز تعطیلات آخر هفته یعنی شنبه و یکشنبه) تکرار می گردد. این بازار در ساعت ۱:۳۰ بامداد دوشنبه به وقت تهران در نیوزلند آغاز و در ساعت ۱:۳۰ بامداد روز شنبه به وقت تهران در غرب امریکا بسته می شود. البته ساعات ذکر شده می تواند بسته به قوانین کارگزاری های مختلف اندکی تغییر داشته باشد همچنین ساعات کاری پلت فرم های معاملاتی نیز کاملاً تابع تغییرات تابستانه و زمستانه ساعات کشور میزبان سرویس دهنده کارگزاری شما می باشد.

علل تبادلات پولی

شرکتها و یا دولتها برای خرید و یا فروش کالا و خدمات خود در کشورهای خارجی نیاز به تبدیل و مبادله ارز خود با ارز کشور مربوطه را دارند. در حالی دیگر وقتی جهانگردان قصد مسافرت به کشورهای دیگر را داشته باشند، برای خریدهای ضروری خود نیاز به تبدیل پول کشور خود به پول کشور مقصد را دارند و بهمین ترتیب وقتی یک فرد یا یک بنگاه بخواهد در سایر کشورها سرمایه گذاری کند نیاز به پول خارجی دارد.

بعنوان مثال وقتی سرمایه گذاران اروپایی بخواهند از کشور امریکا خریدی انجام دهند یا در امریکا سرمایه گذاری کنند برای این منظور باید پولشان (یورو) را بفروشند و دلار آمریکا بخرند. البته حجم نسبتاً کوچکی از معاملات ارزی روزانه در بازارهای ارز به معاملات تجاری معمول و سرمایه گذاریها اختصاص می یابد و سایر معاملات ارزی توسط بانک ها، تجار و سفته بازها انجام می شود که جهت بدست آوردن سود کوتاه مدت است. معامله گران و سوداگران با پیش بینی حرکت آتی قیمت ارزها، بهدف کسب سود در معاملات اقدام به خرید و فروش ارزها می نمایند. البته پیشرفت ارتباطات بین المللی و وجود بازاری بیست و چهار ساعته در سراسر جهان نیز به شدت این معاملات افزوده است.

جفت ارزهای اصلی

(Majors) به جفت ارزهایی که یکی از دو ارز تشکیل دهنده آن دلار آمریکا باشد، جفت ارزهای اصلی یا گفته می شود. جفت ارزهای معرفی شده در زیر بترتیب مهمترین جفت ارزهای مورد معامله در بازار تبادلات ارزی می باشند و بهمین سبب از بیشترین نقدشوندگی در بین دیگر جفت ارزها برخوردار می باشند. علاوه بر این برخی از جفت ارزهای اصلی علاوه بر کدهای سه رقمی متداول به نام های دیگری نیز خوانده می شوند که در زیر به آنها اشاره شده است.

KaffeKetab.ir

۱ EUR/USD .

۲ USD/JPY Gopher .

۳ GBP/USD Cable .

۴ USD/CHF Swissy .

۵ AUD/USD Aussie .

۶ USD/CAD Loonie .

۷ NZD/USD Kiwi .

و تعلق آن به گروه ارزهای اصلی بعلت حجم معاملات کمتر نسبت به دیگر ارزهای (Kiwi) در جفت ارز اصلی اختلاف نظر می باشد.

جفت ارزهای غیر اصلی

به جفت ارزهایی که هیچ یک از دو ارز تشکیل دهنده آن دلار آمریکا نباشد،

جفت ارزهای غیر اصلی یا گفته می شود.

به جفت ارز غیر اصلی که ارز پایه (ارز طرف چپ جفت ارزی) آن یورو باشد،

کراس (Cross) یورو و به همین ترتیب برای پوند انگلستان ، کراس پوند و... گفته می شود.